

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

**КОМИСИЯ ПО РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА, БЛАГОУСТРОЙСТВО И
МЕСТНО САМОУПРАВЛЕНИЕ**

ДОКЛАД

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	553-04-4
Дата	24 / 01 2015 г.

14.14

ОТНОСНО: Законопроект за предучилищното и училищното образование, № 454-01-51, внесен от Милена Дамянова и група народни представители и Законопроект за народната просвета, № 454-01-64, внесен от Валери Жаблянов и група народни представители

На редовно заседание, проведено на 22 януари 2015 г., Комисията по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление обсъди Законопроект за предучилищното и училищното образование, № 454-01-51, внесен от Милена Дамянова и група народни представители и Законопроект за народната просвета, № 454-01-64, внесен от Валери Жаблянов и група народни представители.

В заседанието на комисията взеха участие представители на Националното сдружение на общините в Република България, на Националната асоциация на ресурсните учители и на други неправителствени организации и движения, чиято дейност има отношение към разглежданите законопроекти.

От името на вносителите законопроекта за предучилищното и училищното образование бе представен от народния представител г-жа Корнелия Маринова. Законопроектът предвижда да се въведе нова образователна структура в системата на училищното образование – основна образователна степен с два етапа: начален и прогимназиален, и средна степен с два етапа: първи гимназиален етап и втори гимназиален етап. Разделянето на средната степен на два етапа ще подобри връзката между средното и висшето образование, от една страна, както и връзката между средното образование и пазара на труда, от друга. Във втория гимназиален етап ще се осъществява и дуалното обучение в професионалните гимназии.

Въвежда се статут на училища с национално значение и статут на иновативно училище. Предлага се създаването и на нов вид обединено училище, което ще позволи на учениците от малки населени места или тези, чиито семейства са в затруднено финансово състояние, да имат възможност да завършат първи гимназиален етап в родното им място. Тези училища могат да осигуряват и професионална подготовка, като така учениците ще придобиват квалификация по част от професия, а за професии с I-а степен на професионална квалификация – и на професионална квалификация. Предвижда се и запазване на защитените училища. Формите на обучение се оптимизират с предлаганата нова форма – самостоятелна форма на обучение.

Предучилищното образование се извежда като основополагащо с цел намаляване процента на преждевременно напускащите училище и прекъсване на порочния кръг от ниски постижения, загуба на интерес и социално изключване на децата и учениците. Предвижда се и допълнителна подкрепа за децата със специални образователни потребности – логопедите, психолозите, ресурсните учители, социалните работници ще бъдат на място – в училището и в детската градина.

Законопроектът предвижда към всяко училище и детска градина да се създава обществен съвет. Общественият съвет ще е органът за развитие на образователната институция и за граждански контрол на управлението ѝ.

Предлага се създаването на Национален инспекторат на образованието. Въвежда се задължителна квалификация и атестиране на учителите и другите педагогически специалист като средство за подобряване на качеството на образованието.

Законопроектът урежда моделът на финансиране, в основата на който е децентрализацията на финансирането до ниво училище. Регламентира се финансирането от държавния бюджет на децата и учениците, които се обучават в частните детски градини и в частните училища, което според вносителите ще доведе до разширяване на достъпа до образование и ще повиши конкуренцията между образователните институции.

Вторият законопроект - Законопроектът за народната просвета, бе представен от народния представител г-н Валери Жаблянов. Основната цел на предлагания законопроект е да гарантира еднакво ниво на масово образование, равен достъп до образование за всички деца и качествено образование във всички училища.

Със законопроекта се предвижда въвеждането на нова образователна структура, създаваща условия за по-високи образователни резултати и учебни програми като се предлага средното образование до 12-ти клас да е задължително, с две възможности след 10-ти клас - задължително професионално образование или задължителна подготовка за висше училище. Предвижда се също за да се осигурят условия и перспективи на талантливите ученици да се определят специализирани училища за подготовка на специалисти в областите на математиката, спорта, изкуствата и културата. Предлага се и въвеждането на един учебник по един предмет като необходимо условие за ефективно реализиране на националните образователни програми.

Законопроектът предвижда финансирането с публични средства образование да е насочено към държавните и общинските училища, като се регламентира нова формула за разпределение на средствата по делегираните бюджети. Според вносителите получаването на публичен ресурс от частните образователни институции ще създаде допълнителни условия за неравенство по пътя на материалната база, заплащането на преподавателската работа, местоживеенето и регионалните особености.

Предлага се инспектирането на образователната система да е свързано със създаването на единна система за оценяване на ученици, учители, директори и училищна среда.

Законопроектът предвижда създаване на ефективна система за квалификация и кариерно развитие на педагогическите кадри, обвързана с конкретни резултати от работата им и заплащането на труда им. Предлага се задължителната продължаваща квалификация на педагогическите специалисти да се осъществява от национален институт, който е юридическо лице – второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на образованието и науката.

В комисията са постъпили становища от Министерството на образованието и науката и от Министерството на регионалното развитие и благоустройството в които се изразява принципната подкрепа на законопроекта за предучилищното и училищното образование. В становището на министъра на регионалното развитие и благоустройството е обърнато внимание на някои разпоредби на законопроекта за народната просвета, които го правят неприемлив, а в становището на министъра на културата са посочени текстове от същия законопроект, които се нуждаят от прецизиране. Постъпили са също така и становища от редица организации, в които е обърнато внимание на определени разпоредби и в двата законопроекта, които са спорни или се нуждаят от прецизиране.

В заседанието на комисията бе изразена позицията на Националното сдружение на общините в Република България, като бяха аргументирани исканията на общините кметовете да назначават директорите на общинските училища и необходимостта от осигуряване на подкрепа от страна на държавата за отглеждането и възпитанието на децата в детските градини. Представено е и подробно писмено становище, в което са направени и други предложения за прецизиране на определени разпоредби между първо и второ четене.

В изразеното в заседанието на комисията становище от Националната асоциация на ресурсните учители бе обърнато внимание на предложеното реструктуриране на ресурсните центрове, като бе изразено опасението, че липсва необходимия капацитет подобни структури да съществуват на територията на всяка община.

В последвалата дискусия народните представители се обединиха около необходимостта от изцяло нов закон, с който да се регулира системата на училищното образование. Изразено бе становище, че в двата законопроекта много от текстовете са идентични, но в същото време представят различна философия. Противоречиви мнения бяха изразени по отношение на държавното финансиране на частните училища и частните детски градини. Обърнато бе внимание на необходимостта от прецизиране на функциите на обществените съвети, на финансирането на ресурсните центрове и необходимостта от регламентиране на финансирането на духовните училища. Изразено бе и несъгласие с част от използваната терминология в законопроекта за предучилищното и училищното образование. Част от народните представители изразиха подкрепата си за предложенията, направени от Националното сдружение на общините, които в преобладаващата си част следва да бъдат взети предвид от водещата комисия.

Въз основа на дискусията и в резултат на проведеното гласуване, Комисията по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление :

- с 8 гласа - "за", 3 гласа - "против" и 2 гласа – "въздържал се", предлага на Народното събрание Законопроект за предучилищното и училищното образование, № 454-01-51, внесен от Милена Дамянова и група народни представители, да бъде приет на първо гласуване;

- с 3 гласа - "за", 5 гласа - "против" и 4 гласа – "въздържал се", предлага на Народното събрание Законопроект за народната просвета, № 454-01-64, внесен от Валери Жаблянов и група народни представители, да не бъде приет на първо гласуване.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА КОМИСИЯТА ПО
РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА,
БЛАГОУСТРОЙСТВО И
МЕСТНО САМОУПРАВЛЕНИЕ:**

Найден Зеленогорски